

Nebridi d'Ègara i l'expansió de la comunitat cristiana

Parlem dels protagonistes

Escoltem què ens diu el bisbe Nebridi

Vull reunir aquí, al palau episcopal d'Ègara, tots els **preveres** i **diaques** de la meva diòcesi.

Vull que contemplin l'esplendor dels temples d'aquesta seu que rendeix homenatge a Déu.

I vull fer-los saber que ha arribat el moment de glorificar el Senyor en tots els racons de la terra.

Els **preveres** i els **diaques** són càrrecs superiors dins de l'Església i els atorga un bisbe.

Els diaques són els ajudants dels preveres.

Lluny han quedat els temps dels déus pagans de Roma, en què les autoritats perseguien i mataven els cristians.

El canvi va començar amb l'emperador Constantí I el Gran, que va permetre la pràctica de qualsevol culte religiós.

I es va consolidar amb l'emperador Teodosi, que va declarar el cristianisme religió oficial de l'imperi.

Des de llavors, la gran família cristiana ha anat creixent mentre l'Imperi Romà, de mà dels **gots**, s'anava esfondrant.

Els **gots** pertanyien a un poble germànic que es va instal·lar a la península Ibèrica durant els primers segles del cristianisme.

Així doncs, ha arribat el moment de mostrar al món la glòria de Déu.
Cal aixecar esglésies i catedrals que ens acostin a la seva grandesa,
on puguem predicar els manaments de la seva llei
i pregar en comunitat.
Aquesta tasca la va emprendre aquí el bisbe Irineu
quan es va crear el bisbat d'Ègara.
I jo, Nebridi, he tingut l'honor de fer créixer el seu llegat.

Com veieu, la Seu d'Ègara resplendeix amb aquest palau episcopal,
però també amb la catedral de Santa Maria, el baptisteri,
el temple funerari de Sant Miquel i l'església parroquial de Sant Pere.
La finalitat d'aquests llocs sagrats és lloar Déu nostre Senyor
i acostar-nos a la seva gràcia a través dels sacraments.
Hem de saber que formem part d'una gran família.
I que si continuem la tasta de glorificar l'únic i veritable Déu,
el futur que ens espera serà esplendorós.

Parlem de poder

Escoltem què ens diu un servent del bisbe Nebridi

Els meus avantpassats pertanyien a una família patrícia romana,
és a dir, una família noble.
L'any 410, quan els gots van saquejar Roma sota les ordres d'Alaric,
els van fer presoners i els van convertir en esclaus.
Com a esclaus, els meus rebesavis van ser venuts i comprats,
i van acabar treballant per a una família noble visigoda, a Hispània.

Els meus avantpassats eren persones cultes
i van transmetre als seus descendents tot el que sabien
sobre les cultures grega i romana.
Per aquest motiu, domino el grec i el llatí,
i tinc coneixements del món antic.
I això m'ha permès convertir-me en servent del bisbe Nebridi,
que m'ha donat la condició de **llibert**.

Un **llibert** és un esclau que ha estat alliberat.

Aquí, a la Seu d'Ègara, m'he adonat que les noves societats
sempre aprofiten els fonaments de les anteriors.
Aquest palau episcopal, per exemple,
s'aixeca al voltant de l'atri o pati interior d'una antiga casa romana.
L'organització territorial actual és la mateixa que la de l'Imperi Romà,
només que les províncies romanes s'han dividit en bisbats.
I bona part de les nostres lleis,
s'han agafat del dret romà i s'han adaptat als costums dels visigots.

El cristianisme continua estenent-se per tot arreu
des que l'emperador Constantí I va firmar l'Edicte de Milà l'any 313,
que establia la tolerància religiosa.
I com a conseqüència d'aquesta expansió,
cada bisbe governa la seva diòcesi,
hi recapta impostos i administra justícia als seus habitants.

Les ciutats han perdut importància.
Moltes famílies n'han marxat i s'han instal·lat al camp,
on poden produir tot allò que necessiten per viure.
Bona part d'aquestes persones treballen la terra com a colons
al servei del bisbat.
I algunes fins i tot ho fan com a esclaus.

De fet, jo vaig ser un esclau
fins que el bisbe Nebridi es va assabentar dels meus coneixements
i va decidir que l'acompanyés com a servent llibert.

Els bisbes es reuneixen en concilis
i estan sota l'autoritat d'un arquebisbat.
Segons el bisbe Nebridi,
la gran família cristiana ha d'estar ben estructurada.
I sí, veig que aquesta estructura és molt eficient
i que les autoritats eclesiàstiques cada cop tenen més poder,
polític i econòmic.

En el nostre cas,
el poder de l'Església es veu reflectit en els temples
que el bisbe Nebridi ha anat aixecant
i que conformen la Seu Episcopal d'Ègara.

Parlem de diners

Escoltem què ens diu un servent del bisbe Nebridi

Per aixecar la catedral de Santa Maria
es van aprofitar les restes d'una basílica romana.
Així ho demostra el mosaic que hi ha al paviment del temple
i que em fa pensar en la vida dels meus avantpassats.

Els colons i els esclaus han estat els encarregats de construir
amb pedra tosca del país la catedral, el baptisteri,
el temple funerari de Sant Miquel i l'església de Sant Pere.
I els diners per fer front a les despeses de les obres
han sortit de les donacions de la noblesa
i de la tercera part dels béns recaptats per les esglésies del territori.

Ho sé perquè Nebridi em deixa revisar els comptes de la diòcesi.
El bisbe confia en mi perquè detecti qualsevol error que el perjudiqui.

I sap que mai trairé la seva confiança perquè estic en deute amb ell.
Al cap i a la fi, ell va ser qui em va alliberar de l'esclavitud.

Els esclaus treballen al camp en condicions molt dures
i no se'ls permet queixar-se de res.
Conreen cereals i llegums, vinyes i oliveres, fruites i hortalisses.
Igual que feien amb els romans,
però tenint en compte alguns costums dels gots
pel que fa al bestiar i la caça.

Quan vaig començar a treballar per al bisbe com a llibert,
la meva vida va canviar per complet.
Ara no pateixo penúries ni maltractaments.
No passo fred ni fam, ni tampoc acabo el dia esgotat.

El bisbe agraeix els meus serveis i em tracta amb confiança.
De fet, fins i tot m'ha ensenyat les seves joies
i els instruments religiosos més valuosos que posseeix.
En aquesta època en què no es fan servir gaire els objectes de luxe
i en què l'activitat comercial és molt minsa,
els clergues i els nobles mostren un interès especial
pel treball artesanal de ferrers i orfebres.

Parlem del dia a dia

Escoltem què ens diu un servent del bisbe Nebridi

Nebridi va voler que em bategés.
I quan va arribar el moment,
em vaig submergir en l'aigua beneïda del nou baptisteri,
construït als peus de la catedral de Santa Maria.
Envoltat per la bellesa d'aquest espai nou,
vaig rebre el sagrament del baptisme.
I, així, vaig passar a formar part de la gran família dels cristians,
com l'anomena el nostre bisbe.

El cristianisme compta amb un sacrament
per a cada necessitat humana i cada moment de la vida.
I, amb el pas del temps, els he anant rebent tots:
l'eucaristia, la penitència, la confirmació de la fe...
I quan vegi venir la mort, rebré la unció amb l'oli sagrat.

La nostra comunitat cristiana es reuneix a l'església de Sant Pere
per celebrar els moments importants i la litúrgia diària.
I des que soc llibert sovint he somniat que un dia rebria,
també en aquesta església, el sacrament del matrimoni.
Crec, però, que el bisbe Nebridi desitja que continuï la meva tasca
de servent personal al seu costat.
I això significa que he de renunciar a casar-me.

De tota manera, puc aspirar a rebre el sacrament de l'orde
i arribar a ser diaca o prevere.
Si fos així, els meus companys pregaran per la meva ànima
a l'església de Sant Miquel el dia que mori
i enterraran les meves despulles a la vora del temple.

L'església de Sant Miquel és el lloc on acomiadem els nostres morts.
Des que em van batejar puc entrar-hi.
I sempre que ho faig,
penso en la mort i recordo que en aquest món hi som de pas.
M'ho demostra l'*opus signium* del sòl,
aquesta tècnica per pavimentar el terra
que els fenicis van ensenyar als romans
i que els romans ens han ensenyat a nosaltres.
I també m'ho demostren les columnes de l'interior del temple
i els diferents elements de construcció que les componen,
restes d'altres societats que ja no hi són.
Els fenicis i els romans són part del passat.
Igual que, d'aquí a un temps, nosaltres també ho serem.

Parlem de les dones

Escoltem què ens diu un servent del bisbe Nebridi

Un cop vaig ser llibert, vaig gosar mirar una dona.
Bé, de fet vaig estar amb ella.
No us diré qui era perquè pertany a la nostra comunitat
i està casada.
Però sí que us puc dir que, quan ens vèiem,
era com tocar el cel a la terra.

No obstant això, jo tenia por que ens descobrissin.
M'esgarrifava pensar en el càstig a què la sotmetrien.
Ella, però, no semblava preocupada.
Deia que les dones estaven avesades a rebel·lar-se contra les lleis.
I que fins i tot algunes s'havien enfrontat a l'Església.
Però tots dos sabíem que aquestes havien acabat a la foguera.
Així que vam deixar de trobar-nos.

Durant molts anys, en aquesta església de Sant Pere,
he vist sacerdots i bisbes predicant penediment i penitència
a les dones de la comunitat cristiana.
Segons la Bíblia, des que Eva va cometre el pecat original,
les dones són les culpables de tots els mals:
elles són la temptació que ens fa pecar.

I si bé és cert que he vist moltes dones incomplint
allò que els sermons, les advertències i les lleis els imposen,
també és cert que són elles les que porten el pes de la llar,
les que s'ocupen dels horts i de l'economia familiar,
i les que tenen cura dels infants.
I només unes poques, les de famílies nobles,
arriben de tant en tant a exercir el poder
governant un monestir o un territori.

Aquí, a la seu d'Ègara, i a tot el món cristià,
l'única feminitat respectada i lloada és la de la Verge Maria.
La Verge és el model que totes les dones han d'imitar
fins que rebin el sagrament del matrimoni.
Llavors el seu destí esdevé obeir el seu marit i tenir fills.

Mentrestant, els bisbes, preveres i diaques no acaben de decidir
si han de viure en castedat o en companyia.
Jo, de moment, he renunciat a les dones
per no perdre el favor del meu senyor, el bisbe Nebridi.

Parlem d'idees i creences

Escoltem què ens diu un servent del bisbe Nebridi

Hi ha artesans que obtenen pigments de la terra
i que elaboren pintures de colors amb ells.
I hi ha artistes que són capaços de fer servir aquestes pintures
sobre una capa de calç fresca per crear vertaderes obres d'art.

Fixeu-vos en l'**absis** de l'església de Sant Miquel.
Cada vegada que el contemplo,
em meravello de la destresa dels artistes que l'han decorat.
Amb les seves il·lustracions aconseguixen transmetre al poble
allò que el poble no pot llegir,
allò que ens arriba a través dels sermons i les prèdiques,
allò que guia la nostra vida cap al camí de la fe i la doctrina cristiana.

Dins d'una església, l'**absis** és l'espai semicircular que conté
l'altar.

Aquests artistes són capaços d'il·lustrar les històries bíbliques,
la llei de Déu, els preceptes que hem de complir,
les bones accions que hem de portar a terme,
les temptacions que ens empaiten,
el premi de la glòria eterna,
els càstigs que ens esperen a l'infern,
el martiri d'un sant...

Jo, tot això, només sabria descriure-ho amb paraules.
Però ells fan servir imatges de colors vius i contorns marcats
per aconseguir el seu propòsit:
transmetre coneixements, provocar respecte i submissió,
mostrar l'autoritat i la jerarquia, i fins i tot generar por.
Cada element, cada detall d'aquestes pintures és important
perquè simbolitza alguna cosa i té un significat.
I bisbes i preveres saben molt bé què ha d'incloure cada escena.

Jo sempre havia pensat que l'escriptura era la millor manera
de fer arribar coneixements i emocions a les persones.
Però ara m'adono que les imatges arriben a molta més gent,
sobretot a gent més senzilla.
Estic convençut que aquesta nova forma de transmissió
perdurarà en el temps.
Qui sap si en el futur altres societats pintaran noves figures i relats
damunt de l'obra dels nostres artesans!

